



Daniela
Knif

PURKAUTUMISPISTE

TAMMI

Daniela Knif

PURKAUTUMISPISTE



tammi

80 VUOTTA

HELSINKI



Romaanissa siteeratun Moon River -kappaleen on sanoittanut Johnny Mercer.

© Daniela Knif ja Tammi 2023

Tammi on osa Werner Söderström Osakeyhtiötä

ISBN 978-952-04-5247-6

Painettu EU:ssa

PROLOGI

31. elokuuta 2019

Käärme loikoili lämpimällä kalliolla paikassa, joka oli ristitty Hattuhyllyksi. Se oli jääkauden muovaama tasanne, joka tarjosi useimmiten tuulensuojaa ja sopi täydellisesti auringonottoon. Se sijaitsi sydämenmuotoisen saaren lounaiskärjessä, etäällä kaarten väliin jäävästä poukamasta ja laiturista, johon Moona oli kiinnittänyt veneen. Paikka oli rauhallinen: vesi oli syvää, mutta hieman kauempana oli kareja, jotka paljastuivat vain muutaman kerran vuodessa veden laskiessa matalimmilleen. Väylä kulki kaukana, eikä veneilijöistä ollut häiriötä. Pikkuinen Sävsjär oli saaristoidyllä parhaimmillaan.

Hattuhyllyltä pääsi kallioluiskaa pitkin mereen. Se oli luonnon vesiliukumäki, alaosastaan levien kuorruttama ja niin liukas, ettei sitä voinut kiivetä ylöspäin. Laskun jälkeen oli uitava pieni lenkki ja noustava rantaan kohdassa, jossa oli hiekkaa. Häiden jälkeen he olivat viettäneet täällä kaksi viikkoa. Moona oli luullut Jorin vievän hänet ulkomaille – Caprille tai Karibialle – mutta ensimmäisenä avioamuna Jori oli ojentanut hänelle avaimet ja merikartan ja tuonut hänet tänne, antanut huomenlahjaksi palan paratiisia.

He eivät olleet käyneet saassa pitkään aikaan yhdessä. Suunnitelmissa oli ollut purkaa rapistuva mökki ja rakentaa tilalle huvila. Piirrookset olivat jo olemassa, mutta toteutukseen

ei ollut koskaan löytynyt aikaa. Pieni mökki ajoi asiansa silloin, kun he halusivat vetäytyä luonnon rauhaan. Tarpoessaan metsän läpi lähes umpeen kasvanutta polkua Moona oli todennut viettäneensä elämänsä parhaat viikot juuri täällä, ilman sähköä ja juoksevaa vettä. Onneen ei tarvittu ylellisyyttä. Nyt hän puristi suurta ämpäriä ja mietti, miten toimia. Toisessa kädessä hänellä oli pitkät pihdit, ja reiitetyn kannen hän oli sujauttanut puseronsa alle. Reikien terävät reunat raapivat mahaa.

Käärme oli musta ja pulska ja köllötteli lämmössä lähes suorana. Moona ei tuntenut inhoa vaan lähinnä lievää pettyymystä. Hän olisi halunnut löytää kyyn, mutta sellaista tuskin tähän hätään löytyisi. Rantakäärme oli rauhoitettu, ja hän tiesi suunnitelmansa olevan laiton, mutta hänellä ei ollut aikomusta jäädä kiinni. Kukaan ei nähnyt hänen puuhiaan nyt eikä kukaan saisi tietää niistä myöhemminkään.

Kerran lapsuudessa isä oli tappanut kyyn talikolla vajan takana. Hän oli rusikoinut sen hengettömäksi ja heittänyt sitten menemään maalaisen riuskin ottein kuin läjän lantaa. Isä ei ollut huomannut Moonaa, joka oli juossut katsomaan, mille isä kiroili, ja heidän katseensa olivat kohdanneet juuri sillä hetkellä, kun talikon piikeillä lepäävä kyy oli kohonnut ilmaan. Se oli lentänyt suoraan Moonaa kohti, yli olkapään, ohimoa hipaisten, ja pudonnut sitten muutaman metrin päähän mustikanvarpujen sekaan. Moonan ei edelleenkään tarvinnut sulkea silmiään nähdäkseen, miten sahalaitakuvio ja kolmiomainen pää kiitivät häntä kohti. Hän muisti jähmettyneensä paikoilleen. Käärmeen mätkähtäessä maahan vatsanpohjasta oli kummunnut huuto, joka oli vain jatkunut. Isä oli kaapannut hänet syliinsä, pyydellyt anteeksi ja hokenut naurunsekaisella äänellä ”ei mitään hätää”. Moona oli kammonnut sen jälkeen kytä vuosikausia. Rantakäärmeen keltaiset niskalaikut olivat rauhoittava merkki, ne kertoivat,

että tämä käärme ei lentäisi. Hän uskoi silti olevansa valmis voittamaan pelkonsa ja pyydystämään kyyn, jos vain sellaisen olisi löytänyt.

Moona lähestyi käärmettä hiljaa. Hän laski ämpärin mahaan ja avasi pihdit. Nappasi kiinni, puristi ja tiesi saaneensa hyvän otteen. Otus kiemurteli ja teki kaikkensa päästäkseen satimesta. Moona ojensi käsivartensa suoriksi ja otti hapa-roivia askelia taaksepäin, vilkuili vuoroin ämpäriä, vuoroin saalistaan. Sen laskeminen sankoon oli operaation vaikein osuus. Käärme sätki kuin viimeistä päivää, ja Moona joutui kohottamaan pihdit korkealle kohti aurinkoa saadakseen sen pään nostettua valkoisen muovireunan yli. Ohikiitävän hetken matelija tuijotti Moonaa pyöreällä silmällään, ja itseään rauhoittaakseen Moona sanoi sille hiljaa: ”Älä pelkää, en satura. Sinulla on tehtävä, ja sitten kaikki on ohi.” Käärme putosi tömähttäen ämpäriin, ja Moona kiskaisi kannen paitansa alta. Paukuttaessaan sen reunoja nyrkillä kiinni hän kuuli rahinaa ja loiskahduksen. Hän käänsi katseensa. Pihdit olivat valuneet pitkin kalliota ja uponneet syvään tummaan veteen.

Moona lysähti voipuneena istumaan ämpärin viereen. Jännitys purkautui, sydän hakkasi, raajat tuntuivat voimattomilta. Hän kietoi kätensä säärten ympärille, painoi kuumottavat poskensa polviin ja heijasi itseään. Keinuva liike muistutti isän sylistä. Hän istui hiljaa pitkän tovin, veti suolaista ilmaa keuhkot täyteen, kuunteli aaltojen ja lintujen ääniä, nautti tuoksuista ja antoi sykkeen tasaantua. Nostaessaan päänsä hän näki väylällä purjeveneen. Se oli katamaraani, suuri ja uljas, Moona ei tunnistanut merkkiä. Hän kaivoi kännykkänsä pellavahousujen taskusta ja otti kuvan – Jori varmasti tietäisi. Jori tiesi hänen olevan saarella; Moona oli lähettänyt viestin ja kertonut lähtevänsä luonnostelevaan uutta kirjaansa. Jori oli vastannut toivovansa, että saaresta löytyisi ihana kadonnut nainen, jolle hän paikan aikoinaan

osti. *Mene lammelle, hän oli kirjoittanut, ja yritä muistaa. Mikään ei ole muuttunut.*

Moona muisti kyllä, liiankin hyvin, ja tiesi Jorin tarkoit-tavan hyvää. Silti miehen pyyntöön tuntui sisältyvän taas neuvo, jota hän ei ollut pyytännyt ja jonka tämä oli antanut huomaamattaan kuin muka tietäisi, miten heidän suhteensa solmun saisi auki. ”Oletko huomannut, että sulla on tapana siirtää maalia koko ajan kauemmas?” Jori oli kysynyt paria päivää aiemmin ja tullut silloinkin pilanneeksi hetken, jolloin kumpikin oli taas tuntenut orastavaa lämpöä. Moona oli kiis-tännyt väitteen, pudistanut päätään. Ajatus oli silti painunut mieleen, Jori saattoi olla oikeassa. Mies oli tarkoittanut työtä mutta saanut Moonan ajattelemaan Marillaa.

Paisteessa maisema oli lumoava. Moona napsi kuvia Hattuhyllystä ja hietikosta, rannan kiviin murtuvista aal-loista ja hiljaa huojuvista puista. Vanhasta tottumuksesta hän vaihtoi etukameraan ja tarkasteli kasvojaan näytöltä. Jännitys oli saanut ihon hehkumaan, tuuli lennätti hiuksia kevyesti. Aamulla tehty pikameikki oli onnistunut nappiin ja näytti yhä raikkaalta. Moona lisäsi sävytettyä huulirasvaa ja käänsi paremman puolen kasvoistaan kameraan. Kun hän nosti leukaansa, aurinko lankesi kasvoille ja ripset heittivät iholle pitkät varjot. Hän avasi suunsa hymyyn, vaihteli kuva-kulmaa ja räpsäytti parikymmentä kertaa. Sitten hän kään-tyi niin, että näyttö jäi kehon varjoon, ja katseli otoksiaan. Kuudes kuva oli onnistunein. Se oli hehkeä ja luonnollinen, hän näytti iloiselta mutta hymyili tietäväisesti kuin hänellä olisi salaisuus. Se hänellä totta vie olikin. Moona latasi kuvan Instagramiin ja lisäsi tunnisteet #summer #selfie #yrittäjän-vapaus #mökkielämää. Syvällä sisimmässä häilähti toive, että Erik reagoisi kuvaan, vaikka samalla hän ei halunnut kuulla miehestä enää mitään.

1

Kesäkuu 2019

Törmääminen oli puhdasta sattumaa. Sää oli samettia, auringon laskettua helteisen päivän jälkeen kaupungin ilma ei tuntunut viileältä eikä lämpimältä. Oli kuin ei olisi minkäänlaista lämpötilaa.

Jori istui terassilla ja nauroi niin, että kylkiin sattui.

Moonan opiskelukaveri Heli oli bilettämässä uuden bes-tiksensä kanssa. Hän oli tutustunut Marillaan kukkakaupan kranssikurssilla, ja ystävyys oli puhjennut jouluteemaisessa pariprojektissa. *Piparia ja sidontaharjoituksia, haha.* He heittivät vettä toistensa myllyyn lakkaamatta. Normaalisti roisit vitsit olisivat herättäneet Jorissa vain myötähäpeää. Juttuja kuuli tavan takaa kuljettajilta, jotka toivat verstaalle puutavaraa ja kokivat tarvetta rehennellä. Kovimmat suun-pieksäjät tuskin olivat koskeneet naiseen vuosikymmeneen.

Tällä kertaa Jori vain nautti seurastaan. Nousuhumala teki kaikesta hauskaa. Heli yritti sammuttaa hikkaansa juomalla sangriaa pää alaspäin, ja Marilla flirttaili kaikille, jopa ohi kulkevalle koiralle, joka riehaantui saamastaan huomiosta ja oli kaataa huteran pöydän. Moona haki uuden kannun ennen kuin edellinen oli tyhjä, ja Jori nosti maljan mahtaville seura-laisilleen. Hänellä ei ollut mitään taka-ajatuksia, ei missään vaiheessa. Oli ihanaa, että kauan odotettu ilta oli kääntynyt parhain päin.

Muutamaa tuntia aiemmin Jori ja Moona olivat istuutuneet sushiravintolan pöytään kaveripariskunnan kanssa. Kalusteet olivat niin pienet, että Jorin oli vaikea löytää kunnollinen istuma-asento, mutta se ei haitannut. Hänen odoituksensa olivat korkealla, sillä Hans oli vanha treenikaveri, jonka kanssa hän oli tehnyt teininä pahimmat kolttosensa ja typerimmät tempunsa. Uran kiitäessä nousuun Hansista oli kuitenkin tullut liian kiireinen edes tavoitettavaksi. Oli vaivalloista sopia tuplatreffejä, kun Hansia ei saanut kiinni soittamalla. Mies vastasi ehdotuksiin päivien tai joskus viikonkin viiveellä, niin että Moona oli jo ehtinyt sopia samaan ajankohtaan muita menoja. Jos kyseessä olisi ollut joku muu, Jori olisi luovuttanut. Ei hänkään levännyt laakereillaan, päinvastoin, mutta pystyi silti vastaamaan tolkkullisessa ajassa – yrittäjän oli pakko. Vaikka hunsvotti-Hansin ja virkamies-Hansin välillä oli tässä suhteessa iso ero, yksi asia ei ollut muuttunut: Hans oli edelleen iloisin ihminen, jonka Jori tunsu. Ennen kuin ilta oli päässyt edes alkamaan, Jori oli tajunnut, kuinka paljon oli kaivannut ystävänsä rentoa seuraa. Yhteiset salitreenit olivat jääneet väliin jo pitkään. Joka kerta kun Hans viittasi niihin kaihoisasti, Jori kehotti ehdottamaan sopivaa iltaa. Hänelle kävisi kyllä. Silloin keskustelunaihe aina vaihtui.

Lina oli Hansin tuore vaimo, sorja bambisilmä, jonka sininen katse oli lumoava mutta luonnoton. Moona oli väittänyt värin olevan peräisin piilolinseistä. Jori yritti katsoa tarkkaan, erottuiko iiristen ympärillä rajaa, muttei halunnut antaa omi-tuista vaikutelmaa tuijottamalla ja tarttui siksi ruokalistaan. Ripset ainakin olivat feikit, ylös alas liikkuvat luukut.

Moonaa olisi kiinnostanut kuulla Linan kansanvälisestä urasta, mutta nainen vaikutti haluttomalta kertomaan siitä juuri mitään. Ärtyneenä hän vastasi ansioluettelonsa olevan valmis ja etsi paikkaa kiiltonahkalaukulleen, jonka Moona

mainitsi myöhemmin olevan Dior. Tarjoilija ratkaisi ongelman tuomalla sille ylimääräisen tuolin, ja Lina rentoutui hie-
man. Hän kertoi kuivaan ja totiseen sävyyn omaksuneensa
kodinhengettären roolin muutettuaan Hansin perässä Suo-
meen. Moona hymyili kohteliaasti mutta vinosti, ilmeessä
oli jotakin ilkeää. Jori tiesi, että Moonan mielestä Lina oli
kodinhoitohuoneeseen kadotettu sielu.

Puheissa oli ollut yhteinen illanvietto, mutta heti kymme-
nen jälkeen Lina loi Hansiin merkitsevän katseen ja tämä vaati
saada maksaa laskun. Seuraavassa hetkessä kaksikko sujahti
taksiin. Punaisten perävalojen kiitäessä kohti Auransiltaa Jori
ja Moona jäivät tyhjentämään viinipulloa ja miettimään, mitä
ihmettä oli tapahtunut. He spekuloidivat raskaudella ja Hansin
aiemmilla juomatavoilla ja pohtivat, oliko jompikumpi otta-
nut jostakin nokkiinsa. Jori ei tohtinut sanoa Moonalle tämän
näyttäneen ylimieliseltä Linan kertoessa vakavissaan, että
tänä vuonna hän keskittyisi sisustamiseen. Siksi Jori arveli
ääneen, että kyseessä oli varmaankin vain väsymys. Hanshan
oli sanonut tekevänsä töitä kuin eläin.

Tunnelma oli latistunut, ilmassa oli hitunen pettymystä.
Moona nyripisteli nenäänsä niin kuin hän teki tylsistyneenä
ja tökki syömäpuikoilla soijakuppiin pudonnutta riisiä. He
viihtyivät kyllä kahdestaankin, mutta Hansin äkillinen katoa-
minen kuviosta tuntui siltä kuin heiltä olisi riistetty hauskan-
pito. He päättivät silti jatkaa vielä lasilliselle – joen toisella
puolella oli drinkkibaari, josta oli tullut molempien suosikki.
Siellä jokainen cocktail oli taideteos, jolla oli oma historiansa,
ja ne tarjoiltiin kukkavaasin korkuisista maljoista. Heidän
astuessaan ulos Jori puristi vaimoaan hellästi takamuksesta
ja kuiskasi: ”Toiset tykkää muhimmasta.” Moona nauroi
heleästi. Sanonta oli vanhasta sämpylämainoksesta aina-
kin kymmenen vuoden takaa. Leipä ei ollut erityisen hyvää,
mutta he olivat ostaneet sitä yhteisen vitsin vuoksi.

Loppuillan ohjelma muuttui nopeasti hilpeämpään suuntaan. Heti seuraavassa korttelissa he törmäsivät terassilla istuvaan kaksikkoon, jolla oli vauhti päällä. Heli esitteli ystävänsä Marillan, ja Jori ymmärsi heti, että kyseessä oli sama nainen, josta Heli oli kertonut vuolaasti maaliskuun alussa istuessaan miehensä Tomin kanssa heidän ruokapöytänsä ääressä. Heli oli täyttänyt tortillansa niin kukkuroilleen, ettei lettua ollut mahtunut kiinni ja sisältö oli valunut sormille. Hänen puheensa oli samanlaista: juttua riitti, ja sanat pursuilivat pitelemättömänä virtana eriparisten huulten välistä.

Heli rakasti texmexiä ja juoruilua. Muiden yksityisasiat olivat kaikkien omaisuutta, kepeän viihteen raaka-ainetta, josta Heli muovasi tilanteeseen sopivaa käyttödraamaa. Se oli alhaista mutta sosiaalisesti tehokasta. Helillä oli laaja tuttavapiiri, ja juhlissa hän oli usein huomion keskipiste. Hänen seuraansa hakeutuivat kaikki, jotka halusivat tilannekatsauksen kaupungin tapahtumista.

Heli oli kertonut ihaillen Marillan kädentaidoista: hän leipoi mehevimmät pullat, kasvatti suurimmat rhododendronit (tätä sanaa Helin oli ollut vaikeaa saada suustaan parin tequilan jälkeen) ja sitoi upeimmat joulukranssit. Marillalla oli ollut vaikea lapsuus, ja alituisella tunnelmanluonnilla hän paikkasi kokemiaan vastoinkäymisiä. Kukoistava puutarha tarjosi vastakohtan betonilähiölle, monimutkaiset kakut olivat hyvitystä kitkuttelusta tarjousmakaronilla. Ylellisillä asusteilla hän peitteli sitä, että oli kulkenut vuosikaudet serkuilta perityissä vaatteissa. Tequilapäissään Jorin oli ollut mahdotonta arvioida, kuinka paljon Heli väritti juttujaan. Oli luultavasti puppua, että Marillan isä olisi muka vetänyt aamulla verhot eteen, väittänyt olevan yö ja patistanut lapset takaisin sänkyyn välttyäkseen selittämästä, miksei perheellä ollut aamiaista.

Kun Jori näki nyt Marillan ensi kertaa omin silmin, Helin kertomukset alkoivat tuntua mahdollisilta, jopa

todennäköisiltä. Marilla oli näyttävä nainen, joka vetosi miesten visuaalisuuteen, vaikka yliyrittäminen oli ilmeistä. Habituksessa oli jotakin päälle liimattua, joka vahvisti Helin kuvausta. Ensivaikutelmaksi jäi, että Marilla oli upea mutta näytti siltä kuin kantaisi jonkun muun vaatteita ja koruja, ei omiaan.

”Hauska saada nimelle viimein kasvot”, Jori hymyili ja ojensi kätensä terassia rajaavan köyden yli.

”Samoin”, Marilla vastasi, puristi Jorin kättä ja käänsi katseensa nopeasti Moonaan. ”Otatteko sangriaa?”

Ensivaikutelma täydentyi nopeasti. Puolen tunnin kuluttua Jorin oli myönnettävä, että Marillalla oli karismaa – sellaista, jota kertyy vain koettelemusten myötä. Naisessa oli jotakin vangitsevaa, samalla hieman pelottavaa mutta vetovoimaista ja houkuttelevaa. Marilla oli pitkä ja laiha, kuin prässätty kesäkukkanen. Kun hän nousi pöydästä hakeakseen uuden kierroksen, Jori haistoi häivähdyksen pihkaa ja yrttejä, ehkä rosmariinia. Marilla oli *femme fatale* tavalla, joka puki häntä. Hänen tyyliinsä oli yliampuva ja nousukasmaisen pröystäilevä, kaikkea oli vähän liikaa, mutta ryhti oli ylväs. Hän käänsi päitä, aivan kuten Moona, mutta eri tavalla. Moona oli klassisen tyylikäs ja hillityn arvokas. Jokin Marillassa taas lupasi vauhtia ja vaarallisia tilanteita elokuvatyyliin sille, joka uskaltaisi lähteä mukaan.

Illan edetessä Jori ei voinut olla peilaamatta näkemäänsä siihen, mitä Heli oli kertonut. Hän ei luottanut Heliin enempää kuin muihinkaan, jotka juoruilivat ystävistään alentuvaan sävyyn. Yhtä lailla oli kyseenalaista, olivatko tarinat todella alun perin Marillan kertomia. Heli oli raportoinut varmana tietona, että Marillan vanhemmat olivat kouluttamattomia ja köyhiä. He olivat tehneet hanttihommia ja tyrkyttäneet sievää tytärtään pikkukylän kauneuskilpailuihin. ”Tiedättehän”, Heli

oli sanonut, ”sellaista porukkaa, jolle television tuumakoko on menestyksen mitta ja tyttären avioliitto NHL-kiekkoilijan kanssa suurin kuviteltavissa oleva unelma, lottovoiton ohella.” Marilla ei ollut päätyntä kiekkoilijan vaimoksi. Äitinsä riemuksi hän oli nainut ekonomin, joka työskenteli pankissa. ”Kuvitelkaa, miten sen naama on venähtänyt, kun se on kuullut vävyajan olevan pankkiiri!” Jori häpesi muistaessaan, miten he kaikki olivat räjähtäneet nauramaan Helin ilmeilylle.

Kesäinen ilta muuttui tunti tunnilta kosteammaksi. ”Raskas työ vaatii raskaat hovit”, Marilla totesi ainakin kolmesti illan aikana ja kaatoi lasit täyteen. Helin pitäessä dramaattista monologia pentutehtailusta Jori kuunteli sivukorvalla, kuinka Marilla kertoi Moonalle työskentelevänsä rahoitusosalalla. Hän oli tehnyt mallintöitä, ja nykyinen työnantaja oli bongannut hänet näytöksestä kotisivujensa keulakuvaksi. Sitten hänelle oli tarjottu työtä asiakasrajapinnassa. Marillan versio kuulosti Helin versiota paremmalta. Helin mukaan Marilla oli työskennellyt pääasiassa tarjoilijana ja tehnyt satunnaisia kuvauskeikkoja olemattomilla palkkioilla. Miehensä suhteilla hän oli saanut työpaikan pikavippifirman puhelinalpalvelusta, johon velkakierteessä rypevät ihmisrauniot soittivat yrittäessään estää venettänsä uppoamasta. Marillan tehtävänä oli lukea paperista miellyttävällä äänellä lainaehdot, kertoa etteivät ne olleet muutettavissa ja muistuttaa seuraavasta maksuerästä. Marilla sanoi Moonalle viihtyvänsä työssään, Heli oli väittänyt hänen vihaavan sitä.

Heli oli kertonut myös, että Marillan ollessa teini-ikäinen hänen isänsä oli lähtenyt työmatkalle, jolla oli kuollut. Lap-sille oli puhuttu tapaturmasta, mutta myöhemmin Marilla oli alkanut epäillä väkivaltaa. Vasta aikuisena hän oli saanut selville, että isällä oli ollut mielenterveysongelmia. Isä oli viettänyt viikkoja hoitolaitoksessa ja päättänyt päivänsä oman käden kautta. Sitä ennen hän oli ottanut mittavan

henkivakuutuksen, muttei ollut lukenut kunnolla sen ehtoja. Itsemurhakarenssi oli tasan vuosi. Vakuutusyhtiön vastuu alkoi vasta tarjouksen hyväksymisestä eikä sen päiväyksestä. Isä oli riistänyt henkensä pari päivää liian aikaisin, ja perhe oli jäänyt vaille korvausta. Marilla oli paennut tuskaansa edulliseen lintuharrastukseen ja viettänyt koulupäivätkin metsässä. Jori muisti, miten Heli oli nuollut guacamolea sormistaan ja tehnyt tilaa muiden kauhistuneille huokauksille.

Seuraavana syksynä Marillan äiti oli sairastunut borrelioosiin. Lääkärit olivat määränneet lääkkeitä, tehneet testejä ja väittäneet saaneensa taudin kuriin, mutta äidin kunto kertoi toista. Pian perheen oli selvittävä työkyvyttömyyseläkkeen turvin. Marilla oli päätyntä äitinsä hoivaajaksi, kerännyt iltapäivisin pulloja ja järjestellyt äidin asioita perushankinnoista velkoihin ja lääkeostoksiin. Lintubongaus oli saanut jäädä. Helin pitelemätön puhetulva oli vyörynyt ja rönsyillyt ja jättänyt kaiken alleen. Yhdessä illassa hän oli kuvaillut uuden ystävänsä niin perinpohjaisesti, että nyt kun Jori katsoi vastapäätä istuvaa Marillaa, hänestä tuntui siltä kuin he olisivat tunteneet toisensa jo kauan.

Jori vilkaisi Moonaa, joka oli kumartunut eteenpäin ja yritti kuunnella Marillaa metelin läpi. Marillan katseessa oli kunnioitusta, jota oli helppo ymmärtää. Moona oli fiksu ja uskomattoman ahkera. Hän oli myös kiltti niille, jotka eivät yrittäneet käyttää kiltteyttä hyväkseen. Ulkopuolisen silmin näytti varmasti siltä, että kaikki, mihin Moona koski, muuttui kullaksi. Se ei ollut totta, yksikään voitto ei ollut helppo. Menestys oli vaatinut huolellista suunnittelua, määrätietoista työtä ja riskinottoa. Moona ei silti ymmärtänyt, että olosuhteet olivat aina olleet hänen puolellaan – että oli onnekasta syntyä normaaliin perheeseen, saada tukea ennen kuin omat jalat kantoivat, ja että lapsuudessa luetut sadut, koealueiden kuulustelut, kehittävät harrastukset, täysinäinen

jääkaappi ja viikoittain vaihdetut lakanat auttoivat suojaamaan arjen kolhuilta ja keskittymään siihen, mikä vei elämässä eteenpäin.

Jorinkaan lapsuudessa ei ollut suurta valittamista, mutta hänellä, ja varsinkin hänen veljellään Ristolla, oli ajoittaisia kokemuksia myös turvattomuudesta. He olivat löytäneet omat pakopaikkansa: Risto oli keskittynyt musiikkiin, Jori puolestaan uppoutunut meripartioon ja käsillä tekemiseen. Elämän epäreiluus oli asia, jonka olemassaoloa Moona ei tuntunut kunnolla edes ymmärtävän. Hänelle maailma oli aina ollut selkeä ja avoin, hallittavissa ja valloitettavissa. Se ei ollut väärin eikä Moonan vika, mutta se oli hänen sokea pisteensä.

2

Moonalla oli hauskaa – eikä aavistustakaan siitä, miten paljon hän vatvoisi vielä valintojaan. Miten hän jossittelisi ja pohtisi, missä kohdassa kaikki kääntyi ja olisiko hänen pitänyt tehdä itse jotain toisin. Ehdottaa kotiinlähtöä, kun viimeiset sangriat oli juotu. Luovuttaa yökerhon ovella, kun kenelläkään ei ollut käteistä. Valita jo kotona mukavammat kengät, jottei olisi jäänyt istumaan. Pyytää Joria tanssilattialle, niin ettei Marilla olisi ehtinyt.

Terassilla Heli sai päähänsä, että he jatkaisivat matkaansa vasta avattuun yökerhoon. Moonaa ajatus ei suoranaisesti houkutellut, hän piti enemmän baareista, joissa oli mahdollista keskustella. Uuden paikan näkeminen kuitenkin kiinnosti, eikä hän ollut käynyt aikoihin missään. Jori innostui Helin ehdotuksesta, ja Moona ilahtui nähdessään Jorin nauttivan. Jorin nauru sai hänetkin nauramaan. Hän halusi ilonpidon jatkuvan.

Kello oli pitkälti yli yhden, ja yökerhon portailla oli jonoa. Se eteni nopeasti, mutta ovella ilmeni, ettei pääsymaksua voinut maksaa kortilla. Pääte oli rikki, vain käteinen kelpasi.

”Ei muuta kuin pankkiautomaatille”, Heli tokaisi, ja nelikko poistui jonosta.

He suuntasivat kohti toria ja pysähtyivät risteyksessä valoihin. Moonan kengät hiersivät ikävästi. Heli pysähtyi etsimään laukustaan laastaria.

”Ei meidän kaikkien tarvitse sinne kävellä”, Jori sanoi. ”Minulla on nopeimmat jalat. Odottakaa tässä, palaan kohta.”

Jori pisti juoksuksi. Hän viipyi todella vain hetken. Hänen hölkätessään takaisin Heli yritti liimata geelityynyä Moonan nihkeään kantapäähän. Moona oli yrittänyt ensin itse, mutta oli menettää tasapainonsa korkeilla koroillaan. Heli oli käskennyt hänen ottaa tukea rappukäytävän oven tukevasta vetimestä ja koukistaa jalkaa. Liimapinta kiinnittyi ihoon vaivoin. Suoja ei pysyisi pitkään mutta auttaisi Moonaa kävelemään ainakin korttelin verran. Heli ojensi Moonalle kaksi tyynyä tulevaa tarvetta varten. Moona sujautti ne lompakkoonsa. Matka jatkui.

Yökerhon ovella oli entistä enemmän väkeä. Ajatus uudelleen jonottamisesta turhautti, ja ennen kuin kukaan ehti estää, Heli marssi ovelle ja huikkasi: ”Meillä on rahaa, pääsemmekö ohi?” Onneton sanavalinta aiheutti kohahduksen. Vahtimestari muisti heidät ja heilautti kättään kutsuvasti. Moona luikahti sisään pää painuksissa. Häntä hävetti, ja hän pelkäsi tulevansa tunnistetuksi. Närkästyneet katseet polttelivat selässä narikalle asti.

Sisällä oli sellaista kuin yökerhoissa aina: pimeää, täyttä ja meluisaa. Paikan uutuudesta kertoi vain se, ettei lattia ollut tarttuvan tahmea. Moona varasi pöydän istahtamalla vapaaseen tuoliin, jonka vierestä seurue teki juuri lähtöä. Jori suuntasi tiskille ja palasi kantaen ämpäriä, jossa oli pullo ylihintaista samppanjaa. Hän täytti kaksi lasia ja ojensi ne Moonalle ja Marillalle kumartaen. Heliä ei näkynyt – hän ilmestyi pian tungoksesta imien keltaista sateenvarjodrinkkiä. Kaiuttimista kajahti Axwell & Ingrosso. Heli laski juomansa pöydälle ja aloitti villit liikkeet.

”Tanssimaan!” hän huusi.

”En pysty”, Moona vastasi. ”Jalkani ovat tohjona.”

Marilla istui Moonan viereen ja huusi Helille tulevansa pian. Hän risti pitkät säärensä, otti mukavan asennon

pehmeässä tuolissa ja kumartui yli kasinon niin, että he saattoivat kuulla toisiaan. Jori oli kadonnut jonnekin. Moona arveli hänen törmänneen tuttuihin.

Marilla alkoi kysellä Moonan työstä. Hän kertoi seuraavansa Moonan julkista Instagram-tiliä ja mainitsi oman käyttäjätunnuksensa. Kohteliaisuudesta ja velvollisuudentunnosta Moona kaivoi puhelimensa esiin ja liittyi Marillan seuraajaksi. Marillan kysymykset olivat hassuja, samantapaisia kuin toimittajien. Ne tuntuivat liittyvän seikkoihin, joita Moona ei pitänyt relevantteina. Hän vastaili kuitenkin auliisti – oli tavallaan imartelevaa, että hänen työnsä jaksoi kiinnostaa kahdelta yöllä promilleista huolimatta. Marillan katseesta välittyi ihailu, joka lämmitti, ja Moona toivoi vilpittömästi, etteivät Helin taannoiset kertomukset keväältä olleet totta. Marilla oli miellyttävä nainen.

Heli pöllähti pian paikalle repimään Marillaa ylös. Tämä antoi periksi ja seurasi ystävänsä tungokseen. Moona jäi yksin, otti suuren kulauksen lasistaan, antoi juoman kutitella kitalakea. Hän oli rentoutunut, tunsu olonsa onnekaaksi.

Moona avasi laukkunsa, otti lompakostaan Helin antamat laastarit ja lämmitti niitä käsiensä välissä. Heli ei ollut malttanut tehdä niin, ja siksi tahmaiset reunat olivat jo rullalla.

Moonan hame oli lyhyt ja kapea. Oikea nilkka oli vaikea nostaa vasemman polven päälle niin, ettei helman alta vilkkuisi liikaa. Hän asetti laukkunsa tuolille näköesteeksi. DJ oli alkanut soittaa hitaita, hälinän keskeltä erottui *Versace on the Floor*. Moona lauloi hiljaa Bruno Marsin mukana. Hän asetti laastarin huolellisesti rakon päälle, paineli sen reunoja ja liimasi sitten toisen ristiin ensimmäisen päälle, jottei piukka kenkä liikuttaisi suojausta pois.

Moona nosti päätään. Hänen katseensa kiinnittyi pariin, joka tanssi kappaleen tahdissa. Meni hetki, ennen kuin hän ymmärsi katselevansa Joria ja Marillaa. He näyttivät

kauniilta, hidas tanssi oli aistillista, ei humalaisten horjuvaa huojumista. Jori oli sulkenut Marillan oikean käden vasempaan käteensä ja kannatteli sitä veistoksellisesti. Ote oli kuin kilpaparilla, poikkeuksellinen näky yökerhossa, mutta toi siluetteihin ylväyttä ja ryhtiä. Lantiot olivat lähellä toisiaan, Jorin käsi lepäsi Marillan alaselällä. Moona hymyili, nautti näkemästään kauneudesta ja halusi itsekin lähteä lattialle nyt, kun kantapää ei enää vaivannut.

Kun kappale päättyi, Jori ja Marilla irrottautuivat toisistaan ja palasivat pöytään. Uusi kappale alkoi rytinällä, juhla-kansa kiljuu. Moona näki Jorin suun liikkuvan muttei kuullut sanoja, Marilla vastasi hymyillen. Heli ilmestyi paikalle ja alkoi vaahdota Marillan korvaan.

Jori kääntyi Moonan puoleen. ”Lähdetäänkö?”

Moona nyökkäsi. Hän olisi mielellään sulkeutunut tanssilattialla Jorin syliin, mutta rento olo oli kääntymässä väsymykseksi. Omassa sängyssä hän voisi kaivautua Jorin peiton alle ja antaa unen viedä musiikin sijaan. Yökerho oli jo nähty.

Jori ja Moona hyvästelivät Helin ja Marillan pikaisesti ja kiittivät hauskaista illasta. Ulkona kesäyö oli yhä pehmeä, pimeimmillään ennen kuin aurinko alkaisi nousta. He kii-rehtivät pitkin katua, kertoivat illan käänteitä nauraen niille. Jori otti lennosta taksin ja avasi takaoven, Moona istahti keskelle. Kun Jori astui sisään toisesta ovesta ja istui alas, Moona painautui miestä vasten ja tuki päänsä tämän hartiaan. Jori hyräili. Moona tunsu äänen resonoivan miehen rinnassa. Hänen mielensä valtasivat rakkaus ja kiitollisuus. Jori sulki Moonan kainaloonsa, eikä Moona vielä aavistanut tämän ajatusten olevan muualla. Ne oli vallannut toinen nainen.

”Tilanne lähti käsistä kuin ruohikkopalo.”

Moonan ja Jorin pitkä, onnellinen liitto on aina perustunut luottamukseen. Välejä hiertää kuitenkin Jorin holtiton alkoholiveli, joka muuttaa äitinsä luo menetettyään asuntonsa.

Kesäyössä pariskunta törmää sattumalta Marillaan. Yhteisen baari-illan jälkeen Jori huomaa leikittelevänsä pettämisen mahdollisuudella. Viattomana alkava viestittely johtaa arvaamattomiin seurauksiin. Mitä kaikkea parisuhteensa sotkeneiden on raivattava tieltään, jotta he voisivat olla taas onnellisia?

PURKAUTUMISPISTE on tiheätunnelmainen esikoisromaanin rikotun luottamuksen tuhoavasta.



www.tammi.fi

84.2

ISBN 978-952-04-5247-6